ห้องเรียนเสมือน (Virtual Classroom)

นำเสนอเมื่อ : 4 ธ.ค. 2552

ห้องเรียนเสมือน (Virtual Classroom) หมายถึงการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์โดยใช้ข้องทางของระบบการสื่อสารและอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตเข้าไปเรียนในเว็บไซต์ที่ออกแบบกระบวนการเรียนการสอนให้มีสภาพแวดล้อมคล้ายกับเรียนในห้องเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียน โดยมีบรรยากาศเสมือนพบกันจริง กระบวนการเรียนการสอนจึงไม่ใช่การเดินทางไปเรียนในห้องเรียนแต่เป็นการเข้าถึงข้อมูลเนื้อหาของบทเรียนได้โดยผ่านคอมพิวเตอร์

ห้องเรียนเสมือนสามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ
จัดการเรียนการสอนในห้องเรียนธรรมดา และมีการขยายขอบเขตภาพและเสียงเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนโดยอาศัยระบบโทรคมนาคมและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งเรียกว่า Online ไปยังผู้เรียนที่อยู่นอกห้องเรียน นิสิตสามารถรับฟังและสิดสามารถสอนของผู้สอนได้จากเครื่องคุมคุมพิวเตอร์ของตนเองอีกทั้งยังสามารถโต้ตอบกับอาจารย์ผู้สอนหรือเพื่อนนิสิตที่อยู่คนละแห่งได้
ห้องเรียนเสมือนเป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือขาย ที่อาศัยประสิทธิภาพของเทคโนโลยีการสื่อสารและอินเทอร์เน็ต การเรียนการสอนนี้จองมีการเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ของผู้เรียนเข้ากับเครือขายคอมพิวเตอร์การเรียนการสอนทำได้โดยผู้เรียนนั่งหน้าคอมพิวเตอร์ เขาสู่เว็บไซต์ ของห้องเรียนเสมือนและดำเนินการเรียนตามกิจกรรมที่ผู้สอนได้ออกแบบไว้ ห้องเรียนลักษณะนี้เรียกว่า ห้องเรียนเสมือนที่แท้ การเรียนรู้ผ่านไปยังห้องเรียนเสมือนนี้ ภาพที่ปรากฏเป็นหน้าเนย เรียกว่า โฮมเพจ ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นเรื่องราวบริษัทที่สอน ชื่อสูตรสอน และรายความสั้นๆสำหรับในการเรียนการสอนเท่านั้น โฮมเพจนี้จะถูกออกแบบมาอย่างไรมีความสวยงามสวยงามภาพถาย ภาพกราฟิก ตัวอักษรและการให้สีสันเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ของความสัมพันธ์ที่จะเรียนอยู่ในหน้าโฮมเพจถูกเชื่อมโยงไปสู่หน้าเว็บเพจ ซึ่งเป็นหัวของฮอมและเชื่อมโยงไปสู่เว็บเพจรายละเอียด ซึ่งเป็นรูปถูกการเรียนการสอนในแผนตามความสำคัญ โดยผู้เรียนเพียงคลิกเมาส์เลือกเรียนในหัวของชิ้นเป็นเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตนเองสนใจโดยนองการ เช่น เว็บเพจประกาศขาว เว็บเพจเนื้อหา เว็บเพจแสดงความคิดเห็น เว็บเพจสรุปบทเรียน เว็บเพจถามปัญหา เว็บเพจแสดงหรัพยากรการเรียนรู้ เว็บเพจการประเมินผล และเว็บเพจอื่นๆตามที่ถูกออกแบบไว้

ข้อจำกัดของการเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือนมีหลายประการดังนี้

1. อุปกรณ์และซอฟแวร์ในการเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือน มีราคาแพง ดังนั้น การเรียนการสอนด้วยวิธีนี้จึงมีข้อจำกัดในกลุ่มนักเรียนและโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาที่มีฐานะค่อนข้างต่ำ
2. มีความชำนาญในการจัดอยู่ผู้สอนกลับ การเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือนมักจะเป็นการเรียนต่างเวลาตามความพร้อมของผู้เรียนและผู้สอน ดังนั้นนักเรียนจึงไม่สามารถได้รับคำตอบโดยทันทีเมื่อต้องการจักถามผู้สอน ซึ่งแตกต่างจากการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบปกติที่สามารถโต้ตอบกันได้โดยทันที
3. ผู้เรียนต้องมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เป็นอย่างดี มิฉะนั้นสิ่งเหล่านี้จะเป็นอุปสรรคสำคัญในการเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือน ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนไม่มีความเป็นธรรมชาติและมีน้อยเกินไป แม้วาการเรียนการสอนแบบห้องเรียน
4. ผู้สอนจะมีช่องทางที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถซักถามข้อสงสัยกับผู้สอนได้ทันที แต่ผู้เรียนก็ยังต้องการ การติดต่อสื่อสารที่เห็นหน้า เห็นๆ ทางๆ และการแสดงออกในลักษณะต่างๆเพื่อให้เกิดความรู้สึก ความเข้าใจและความเชื่อมั่นทางความคิด ซึ่งการเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือนไม่สามารถตอบสนองข้อสงสัยหรือให้คำชี้แนะโดยทันทีอย่างไม่มีอุปสรรค
5. ผู้เรียนส่วนใหญ่ประชาสวามารถเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือน
การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือนนี้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ช่วยลดช่องว่างด้านทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความพอใจ ตามความพร้อมทั้งทางด้านเวลา สถานที่และความสามารถทางสติปัญญา การเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือนนี้ สามารถจัดได้ทั้งแบบการศึกษาในโรงเรียน นอกโรงเรียน
และการศึกษาตามอัธยาศัยสงผลให้คนสวนใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต อย่างไรก็ตามยังมีสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดห้องเรียนเสมือนอยู่อีกมาก เช่น ระบบบริหารจัดการของห้องเรียนการประเมินผลมีฤทธิ์ของการเรียน และสิ่งที่การเรียนในห้องเรียนเสมือนไม่มีก็คือ ปฏิสัมพันธ์ทางตามสังคมระหว่างผู้เรียนด้วยกัน สิ่งเหล่านี้ต้องคำถามที่ต้องพิสูจหาห้องเรียนเสมือนจะทำให้เกิดขึ้นได้อย่างไร

แม้ว่าด้นทุนในการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือนจะสูงมาก แต่ถ้าหากมีการบริการจัดการจนมีประสิทธิภาพและเป็นที่แพรหลายแล้ว ผลกำไรจะเกิดขึ้นกับสังคมและประเทชาติในรูปของคนส่วนใหญ่ของประเทศได้รับความรู้ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาส่วนต่างๆของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

ความคิดรวบยอด

ห้องเรียนเสมือน เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมในความว่างเปล่า (space) โดยอาศัยศักยภาพของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เป็นการจัดประสบการณ์เสมือนจริงแก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีสิ่งสนับสนุน
อื่นๆที่จะช่วยทำให้การมีปฏิสัมพันธ์แบบเสมือนจริงขึ้นมาได้ ในที่นี้จะเป็นไปได้โดยอาศัยสื่อสารกระทำโดยเสมือนบรรยากาศการพบกันจริงๆระบบการทั่วหมดตั้งที่กล่าวมานี้มีไว้เป็นการเสริมทางไปโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยแต่จะเป็นการเข้าถึงทางด้านการพิมพ์การอ่านข้อความหรือข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อเข้าที่ระบบคอมพิวเตอร์ที่มีซอฟแวร์เพื่อควบคุมการสร้างบรรยากาศแบบห้องเรียนเสมือน
การมีสวนร่วมจะเป็นแบบภาวะต่างเวลา ซึ่งทำให้ผู้เรียน ในระบบห้องเรียนเสมือนสามารถเชื่อมต่อเข้าได้ทุกที่ทุกเวลา

ห้องเรียนเสมือน

หมายถึง การจัดประสบการณ์เรียนรู้ในรูปแบบของ software โดยมีวัตถุประสงค์ ที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยสามารถเลือกเวลาและสถานที่ที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดห้องเรียน รวมถึงการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้หรือไม่ นอกจากนี้สิ่งที่เราเรียนในห้องเรียนเสมือนมีคือ
การปฏิสัมพันธ์หรือติดตอระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาห้องเรียนเสมือนจะทำให้เกิดขึ้นได้อย่างไร

เนื่องจากการเรียนการสอนแบบเสมือนมีข้อจำกัด ดังนี้

1. สถานที่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน
2. การเรียนรู้จำกัดเฉพาะกับครู ผู้เรียน และตำรา
3. เวลาในการจัดการเรียนการสอน
4. โอกาสในการเรียนการสอน สถานที่เรียนไม่เพียงพอผู้ประสงค์จะเรียน
5. ติดสวนของครูและนักเรียนไม่เหมาะสม

เป้าหมายของห้องเรียนเสมือนเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถเข้าถึงและได้รับการศึกษาหลังมัธยมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมายเหล่านี้สามารถเชื่อมโยงเข้ากับคำกล่าวที่ว่า "ถ้าคุณไม่ได้เข้าชั้นเรียนบางทีอาจจะทำให้คุณเรียนได้ไม่มาก" นอกจากนี้เป้าหมายประการสำคัญ ที่ออดคล้องและเป็นปัจจัยของห้องเรียนเสมือนคือ การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning)
เป้าหมายพัฒนาโอกาสของการเข้าถึงการศึกษาอาจจะพิจารณาแนวคิดกว้างๆที่เกี่ยวกับห้องเรียนเสมือนไม่ประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้าง

1. ท้าแลเข้าหมาย ผู้เรียนอาจจะเลือกเรียนรวมวิชาใดๆจากผู้สอนคนใดคนหนึ่งทั่วโลกหากมีการปฏิบัติโอกาสให้องทะเบียนเรียนได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่
2. เวลาที่ยืดหยุ่น ผู้เรียนอาจจะมีสวนรวมโดยออดเวลาใดๆก็ได้ไม่จำจะปันต่างวันหรือกลางคืนการได้รับของผู้สอนและเพื่อนที่เรียนรวมกันจะไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา
3. ไม่มีการสิ้นหวัง ผู้เรียนสามารถทำงานและสิ่งศึกษาอยู่ที่บ้านได้ตลอดเวลาตามสะดวกของผู้เรียนที่มีอุปกรณ์ อันเนื่องมาจากความพิการทำให้ไม่มีความจำเป็นต้องสิ้นทางเดินแม้แต่ผู้เรียนที่มีการจำกัดครอบครัว ปัจจัยประการนี้นับเป็นโอกาสที่ทำให้ทุกคนมีทางเลือกและความสะดวกสบาย
4. ประหยัดเวลา ผู้เรียนที่จำเป็นต้องสิ้นทางไปสู่สถานที่ศึกษาเรียนจากห้องเรียนเสมือนจะประหยัดการสิ้นทาง
5. ท้างานรวมกัน ควบภาฐทรมเทคโนโลยี ทำให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนของผู้อยวสารกันได้อยากขยาย ในขณะที่การแลกเปลี่ยนข้อมูลในห้องเรียนปกติ ภูระทำได้ยาก ผู้เรียนในระบบห้องเรียนเสมือนจะสามารถอธิบายปัญหารวมกัน แลกเปลี่ยนโครงงานซึ่งกันและกันได้
6. โอกาสการมีส่วนรวม ควยระบบสื่อสารควยคอมผู้ช่วยเรียนเป็นสื่อกลาง สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกัน ในการมาสำถาม การโพรอสังเกตและการทำกิจกรรมรวมกัน
นอกจากจุดเด่นของห้องเรียนเสมือนที่กล่าวมาแล้วนั้นในทางกลับกัน ของข้กัดของห้องเรียนเสมือนอาทิเช่น

1. แหล่งเรียนมีจำกัด ในปัจจุบันยังมีสถาบันที่เสนอรายวิชาแบบห้องเรียนเสมือนจำกัดมากทำให้ยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับแหล่งที่จะผู้เรียนในปัจจุบัน
2. เครื่องมือที่จำเป็น ผู้เรียนจะต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ และไม่เสียที่ง่าน หรือที่ทำงานพรอมที่จะติดตอเชื่อมเข้าไปในระบบห้องเรียนเสมือน ดังนั้น การเรียนในระบบห้องเรียนเสมือน จึงจูดกลับกับผู้เรียนจะต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจที่พอสมควรหรือไม่ก็จะต้องทำงานในองค์กรที่มีอุปกรณ์เหล่านี้ และพร้อมจะสนับสนุนให้เข้าเรียนได้
3. การปฏิสมพันธ์ทางสังคมต่ำ การสื่อสารในห้องเรียนมีน้อยกว่าในห้องเรียนปกติ ซึ่งเป็นการสื่อสารที่ผู้เรียนได้ตลอดในสื่อที่ผู้เรียนเป็นเจ้าของ ผู้สอนเป็นที่ปรึกษาเพื่อแนะนำ การถามคำถามจะได้รับคำตอบที่ถูกต้องและรวดเร็วในขณะที่ห้องเรียนปกติ อาจจะเป็นที่ห้องเพื่อเป็นเงื่อ ซึ่งไม่ปรากฏในการสื่อสารที่ผู้เรียนเป็นกลุ่มและอาจจะทำให้ขาดผู้สอนกลุ่มแบบรวมๆ มีโอกาสพบปะกัน
ให้กับผู้เรียนคนใดคนหนึ่งอยางไรก็ตามการให้ขนมูลออนกลับทันทีที่ต้องได้สำหรับห้องเรียนเสมือน สามารถกระทำได้ ถาผู้เรียนรวมเรียนทุกคนติดออกไปแบบอยู่ทางจอคอมพิวเตอร์พรอมกัน การพูดคุยการโพรอยู่ออนกลับกันและกันจะจองมีการแลกเปลี่ยนของความสำเร็จปู จะทำให้การติดตอระหว่างกันและกันมากในกลุ่มรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่โดยส่วนมากแล้วการเรียนแบบห้องเรียนเสมือนมักจะมีขนาดเล็กแบบการต่างเวลา
จึงทำให้ต้องเสียโอกาสในการอภิปรายออกไป
4. ทักษะเอกสาร ผู้เรียนที่จะเรียนในระบบห้องเรียนเสมือน จะต้องมีทักษะในการอ่านและการเรียนเป็นอย่างดีเพราะผู้เรียนต้องใช้ทักษะในการใช้เครื่องในโดคอมพิวเตอร์ เพื่อการติดต่อสื่อสาร การใช้ซอฟต์แวร์ ตลอดจนการนำไปใช้ปัญหาข้อร้องจากการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้นได้ เปรียบเทียบลักษณะห้องเรียนเสมือนกับห้องเรียนปกติ

ห้องเรียนเสมือน	ห้องเรียนปกติ
การพิมพ์และการอาน	การพูดและการฟัง
สถานที่เรียนได้ก็ได้ เวลาใดก็ได้	มีการกำหนดตารางเวลาเรียน
การจดบันทึกถูกบันทึกโดยอัตโนมัติ	ผู้เรียนต้องจดบันทึก
คอมพิวเตอร์เป็นส่วนหนึ่งของการสำนวยความสะดวก	คอมพิวเตอร์ไม่ได้ถูกกำหนดสำหรับผู้เรียน

ที่มาข้อมูล : http://edu.chandra.ac.th
ที่มาเรียบ :